

Gemeente Alphen aan den Rijn

College van Burgemeester en Wethouders

Postbus 13

2400 AA Alphen aan den Rijn

Alphen aan den Rijn

4 november 2014

Onderwerp

Definitief advies van de cliënten- en adviesraden over de herinrichting van een georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging op het sociale domein.

Geacht college,

Door middel van deze brief bieden wij u ons definitieve advies over de herinrichting van een georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging op het sociale domein aan.

Dit advies is opgesteld door de werkgroep bestaande uit de voorzitters van de huidige zes cliënten- en adviesraden en heeft de instemming van de leden van deze raden.

Het definitieve advies is het resultaat van de vervolgoopdracht die de werkgroep op verzoek van het college juli jl. heeft ontvangen. Het eerste advies dat is uitgebracht is door het college overgenomen op 15 juli jl. (2014/34170). Het college heeft vervolgens opdracht gegeven om het advies verder uit te werken met de volgende elementen:

1. Profielen van de voorzitters en van de leden van de beide voorgestelde 'raden' en van de deelnemers aan de werkgroepen.
2. Een financiële paragraaf waarin de kosten van deze vorm van inwonersadvisering duidelijk worden.
3. Een conceptverordening.

Het voorliggende advies betreft de structuur van de nieuwe 'raden' en de gevraagde uitwerkingen. Hiermee is de opdracht van de werkgroep afgerond.

Indien het college instemt met het voorgestelde model kan de uitvoering plaatsvinden. Wij danken u voor de prettige samenwerking en zien uit naar uw reactie,

Met vriendelijke groet,

Wmo-adviesraad Alphen aan den Rijn

Wmo-raad Boskoop

SeniorenAdviesraad Rijnwoude

Wwb-cliëntenraad Alphen aan den Rijn

Cliëntenpanel Wwb/Wsw Boskoop

Wsw-adviesraad Alphen aan den Rijn

Herinrichting van een georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging op het sociale domein

1. Inleiding

De gemeenten krijgen per 1 januari 2015 op grond van de nieuwe Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet een brede integrale verantwoordelijkheid voor de ondersteuning van inwoners op het sociale domein. Deze ontwikkeling wordt ook wel aangeduid met de drie decentralisaties.

Deze veranderingen zijn van invloed op het beleid en de uitvoering daarvan in onze gemeente. De gemeente bereidt zich binnen het Programma De Sociale Agenda voor op de nieuwe taken en de nieuwe doelgroepen die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente gaan vallen. Daarnaast blijft de zorg voor de doelgroepen die nu ook al onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen, bestaan.

De gemeente heeft de afgelopen tijd in verschillende kaders vastgelegd hoe zij vorm wil geven aan de decentralisaties. De veranderende taken en de aanpak die is vastgelegd in deze kaders zijn aanleiding om de bestaande vormen van inwonersadvisering en cliëntenvertegenwoordiging tegen het licht te houden. Daarnaast is vanaf 1 januari 2014 de gemeentelijke herindeling een feit. Dat betekent dat in het kader van de harmonisatie van de regelingen in de fusiegemeenten de vorm, samenstelling en werkwijze van de bestaande cliënten- en adviesraden moeten worden bekeken. Doel daarbij is om een georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging in te richten die aansluit bij de nieuwe ontkokerde visie op het sociaal domein en tegelijkertijd past bij de fusiegemeente. Met het voorliggende advies geven de bestaande cliënten- en adviesraden richting aan een nieuwe participatievorm die aansluit bij de maatschappelijk ontwikkelingen wat betreft de Sociale Agenda en daarmee bij de bestaande en nieuwe taken van de gemeente met ingang van 1 januari 2015.

2. Het tot stand komen van dit advies

Binnen de nieuwe gemeente zijn op dit moment cliënten- en adviesraden, die alle advies uitbrengen aan het College van Burgemeester en Wethouders van Alphen aan den Rijn. Dit zijn:

- Wmo-adviesraad Alphen aan den Rijn
- Wmo-raad Boskoop
- SeniorenAdviesraad Rijnwoude
- Wwb-cliëntenraad Alphen aan den Rijn
- Cliëntenpanel Wwb/Wsw Boskoop
- Wsw-adviesraad Alphen aan den Rijn

De voorzitters van deze cliënten- en adviesraden hebben de afgelopen maanden met ondersteuning van de gemeente in nauw overleg met hun achterban gewerkt aan het voorliggende advies voor de herinrichting van een georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging, met behoud van het goede, maar ook met ruimte voor vernieuwing.¹ Centrale vraag daarbij was: 'Wat is nodig om inwonersvertegenwoordiging te organiseren voor de volle breedte van het Sociale Domein'.

Met elkaar hebben wij aan de hand van de piramide zoals die door de gemeente wordt gehanteerd binnen de Programmabegroting 2014–2018 en de Sociale Agenda, verkend hoe deze inwonersvertegenwoordiging naar onze mening het beste kan worden ingericht vanaf 1 januari 2015.²

Het eerste advies is door het college van B&W vastgesteld met het verzoek dit verder uit te werken met de volgende onderdelen:

- Het maken van een verordening
- Het opstellen van profielen van de voorzitter en de leden van de raden
- Een financiële paragraaf waarin de kosten van deze vorm van advisering helder wordt.

Na het eerste advies, die de hoofdlijnen heeft vastgelegd, is de werkgroep uitgebreid met een vertegenwoordiging van de sportraad en de jongerenraad.

Het voorliggende advies, tweede advies, is het resultaat van deze verkenning in het kader van de gemeentelijke herindeling en de herinrichting van het sociaal beleid en de realisatie in de uitvoering als gevolg van drie rijksdecentralisaties (de Sociale Agenda).

Dit advies gaat uit van de volgende uitgangspunten:

- De uitwerking voldoet minimaal aan de wettelijke kaders. (Zie hiervoor punt 7)
- Het besluit over een model of vorm is aan de gemeente, maar door het gezamenlijk optrekken van de voorzitters wordt gestreefd naar een zo groot als mogelijk gezamenlijk draagvlak.
- Over een georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging, de bijbehorende verordeningen en het financiële kader moet de gemeenteraad uiterlijk voor 1 januari 2015 een besluit nemen.³

¹ Met inwoners bedoelen wij ook personen die verbonden zijn aan uitvoerende instellingen en die niet in de gemeente Alphen aan den Rijn wonen.

² Voor het jaar 2014 is een overgangsregeling vastgesteld door het College.

³ Het is wenselijk dat het besluit op een zodanig tijdstip wordt genomen, dat de werving van de leden nog voor 1 januari 2015 kan plaatsvinden.

3. Rol van een georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging

De lagen van de piramide

Bij onze verkenning van de gewenste georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging hebben we onze aandacht gericht op de verschillende lagen van de piramide en gekeken welke vorm van vertegenwoordiging daar het beste bij zou passen.

Basis: alle inwoners van de gemeente Alphen aan den Rijn, het bedrijfsleven en bezoekers van buiten maken gebruik van deze voorzieningen. Ten aanzien van de basis constateren we dat hier een brede vorm van participatie gewenst is, waarbij in principe alle inwoners betrokken zijn. Wat betreft advisering over de basis kan gebruik worden gemaakt van de bijeenkomsten die vanuit het gemeentebrede participatiebeleid worden gehouden. Daarbij merken we op dat goede basisvoorzieningen van belang zijn om ervoor te zorgen dat inwoners zo min mogelijk een beroep hoeven te doen op preventie en ondersteuning. We zien daarbij vooral een signalerende rol weggelegd voor een georganiseerde vorm van vertegenwoordiging. Binnen de laag kan ook goed aansluiting worden gezocht bij bestaande dorpsraden, wijkraden en andere bestaande en nieuwe overlegvormen.

Meedoen faciliteren: het gaat in deze laag om inwoners die niet voldoende hebben aan alleen de basisvoorzieningen en die anders ondersteuning nodig zouden hebben. Wat betreft deze laag is er voor een georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging naar onze mening een rol ten aanzien van beleidsvoorbereiding, beleidsbeoordeling en monitoring van de uitvoering.

Ondersteuning: deze voorzieningen zijn toegesneden op inwoners die het blijvend dan wel tijdelijk niet zelfstandig of met hulp van hun omgeving redden in de samenleving. Voor deze laag is er voor een georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging een rol ten aanzien van beleidsvoorbereiding, beleidsbeoordeling en het aanbod aan voorzieningen, de uitvoering van het beleid en de monitoring daarvan.

Concluderend stellen wij dat voor de gehele piramide geldt dat de voorzieningen op het juiste niveau dienen te worden gehouden en dat voldoende kwaliteit wordt geboden. Een georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging heeft vooral een rol ten aanzien van ondersteuning en van meedoen faciliteren/preventie, met een uitstraling naar de basis.

4. Voorwaarden

Bij de bespreking van de herinrichting van een georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging is een aantal voorwaarden benoemd waaraan deze moet voldoen. Deze punten worden hieronder een voor een toegelicht.

- a. Betrokkenheid aan de voorkant met behoud van de adviesmogelijkheid aan de achterkant.
 - b. Aansluiten bij de verschillende lagen van de piramide.
 - c. Borgen van voldoende (ervarings)deskundigheid.
 - d. Borgen van continuïteit.
 - e. Borgen van contacten met en inbreng van achterban.
 - f. Borgen van contacten met en inbreng uit netwerken.
 - g. Zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande, goed werkende overlegvormen. Wat goed gaat, niet willen veranderen.
 - h. Borgen van relatie met regio op basis van de inhoud van de sociale agenda en bestaande en nieuwe samenwerkingsvormen.
 - i. Borgen van relatie met cliëntenraden van uitvoerende instellingen.
-
- a. Het is van belang inwoners zo vroeg mogelijk in het proces van beleidsvorming te betrekken. Dat biedt voor de gemeente de meeste mogelijkheid om informatie en meningen te verzamelen. Tegelijk biedt het inwoners de kans om van het begin af aan hun bijdrage te leveren aan de beleidsontwikkeling. Dit sluit aan bij de maatschappelijke ontwikkeling waarbij de overheid meer samen met inwoners beleid ontwikkelt. Een ontwikkeling waarbij ook Alphen aan den Rijn zich aansluit, gezien de uitspraken in het Coalitieakkoord 2014–2018 Daadkracht Dichtbij. Daarnaast moet naar onze mening de mogelijkheid aanwezig blijven om wanneer het beleid is opgesteld een advies uit te brengen over het eindresultaat.
 - b. De piramide bestaat uit drie lagen:

Basis:	de basisstructuur in de samenleving, waarbij iedere inwoner kan meedoen aan de samenleving.
Meedoen faciliteren:	door middel van laagdrempelige informatievoorziening, preventie, signalering, inwoners net dat steuntje in de rug geven om het zelf te kunnen doen of voorkomen dat ondersteuning of zorg in een later stadium nodig is.
Ondersteuning:	(specialistische/professionele) ondersteuning voor hen die dat nodig hebben.

Per laag van de piramide moet er een vorm van advisering zijn. Daarbij is het raadzaam deze niet meer te richten op specifieke beleidsterreinen, maar te kijken naar de lagen in de piramide, en de verbanden tussen de lagen, in de volle breedte. We realiseren ons daarbij dat de lagen van de piramide niet op zichzelf staan, maar in elkaar overlopen en onderling samenhangen. Zie verder bij het geadviseerde model.

- c. De rol van de leden van een nieuwe georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging waarbij we willen aansluiten bij het gehele sociale domein, is breed en vereist deskundigheid. Dit stelt grote eisen aan de leden van de toekomstige participatievorm of -vormen. Ook is het een uitdaging voldoende mensen te vinden om deel te nemen aan de nieuwe participatievormen.
- d. Wij achten het niet wenselijk om de leden van de bestaande cliënten- en adviesraden allemaal tegelijk te laten aftreden bij het inrichten van de nieuwe inwonersvertegenwoordiging. Zeker gezien de deskundigheid die op een breed terrein wordt gevraagd, is een warme overgang van – in ieder geval een deel van – de bestaande raden naar een nieuwe vorm gewenst.
- e. De gemeente krijgt naast de bestaande doelgroepen vooral wat betreft de ondersteuning (top van de piramide) de verantwoordelijkheid voor een aantal nieuwe taakvelden met bijbehorende doelgroepen. Het zal niet mogelijk zijn om een vertegenwoordiger van al deze doelgroepen fysiek zitting te laten nemen in een adviesorgaan. Dat versterkt het belang van goede contacten met de achterban en heldere communicatielijnen zodat voor de doelgroepen duidelijk is waar en bij wie men zijn vraag kan neerleggen. In bijlage 2 is een nadere omschrijving van de doelgroepen opgenomen.
- f. Daar waar het niet om inwoners gaat die specifieke ondersteuning behoeven, is contact met netwerken en sociale verbanden in de samenleving in het algemeen van belang.
- g. We willen het goede behouden en daar waar sprake is van goed lopende overlegstructuren, zoals bijvoorbeeld de dorpsraden die in de kernen bestaan, deze ook benutten.
- h. Alphen aan den Rijn werkt regionaal samen in de Rijnstreek en binnen Holland Rijnland. De nieuwe georganiseerde participatievorm moet afgestemd zijn op deze samenwerking.
- i. Doelgroepen die onder de gemeente gaan vallen kunnen een deel van hun ondersteuningsaanbod krijgen in of van uitvoerende instellingen. We denken dan bijvoorbeeld aan Ipse De Bruggen, Brijder en andere lokale en regionale zorgaanbieders, voor zover die in ons werkgebied aanwezig zijn. Deze instellingen hebben zelf ook cliëntenraden. De nieuwe georganiseerde participatievorm moet hierop afgestemd zijn.

5. Geadviseerd model

In ons gezamenlijke overleg hebben wij geconstateerd dat de bestaande cliënten- en adviesraden zich bezighouden met twee vormen van vertegenwoordiging. Advisering bij beleidsontwikkeling op het sociale domein en advisering waarbij de focus meer ligt op de gebruikers van de voorzieningen. Deze vormen hebben wij benoemd als inwonersadvisering en cliëntenvertegenwoordiging.

Het doel van cliëntenvertegenwoordiging is om bij beleidsvorming mensen te betrekken die in de praktijk de gevolgen van het beleid ondervinden. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om belangenbehartiging, waarbij de belangen van een specifieke groep (of eventueel van een individu) centraal staan. Wel kan het gaan om vragen en problemen van grotere groepen, die een meer algemeen belang dienen. Door middel van cliëntenvertegenwoordiging zorgen we dat de gemeente een goed product levert en haar taak goed uitvoert, zodat de inwoner goed geholpen wordt.

Inwonersadvisering kent een bredere invalshoek. Daar waar bij cliëntenvertegenwoordiging de focus vooral ligt op de gevolgen voor de gebruikers, wordt bij inwonersadvisering een bredere invalshoek gekozen en meer het algemeen belang afgewogen.

Omdat wij van mening zijn dat beide vormen van advisering hun eigen waarde hebben, noodzakelijk zijn en elkaar goed aanvullen, kiezen we ervoor om bij een nieuwe georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging dit onderscheid te laten bestaan.

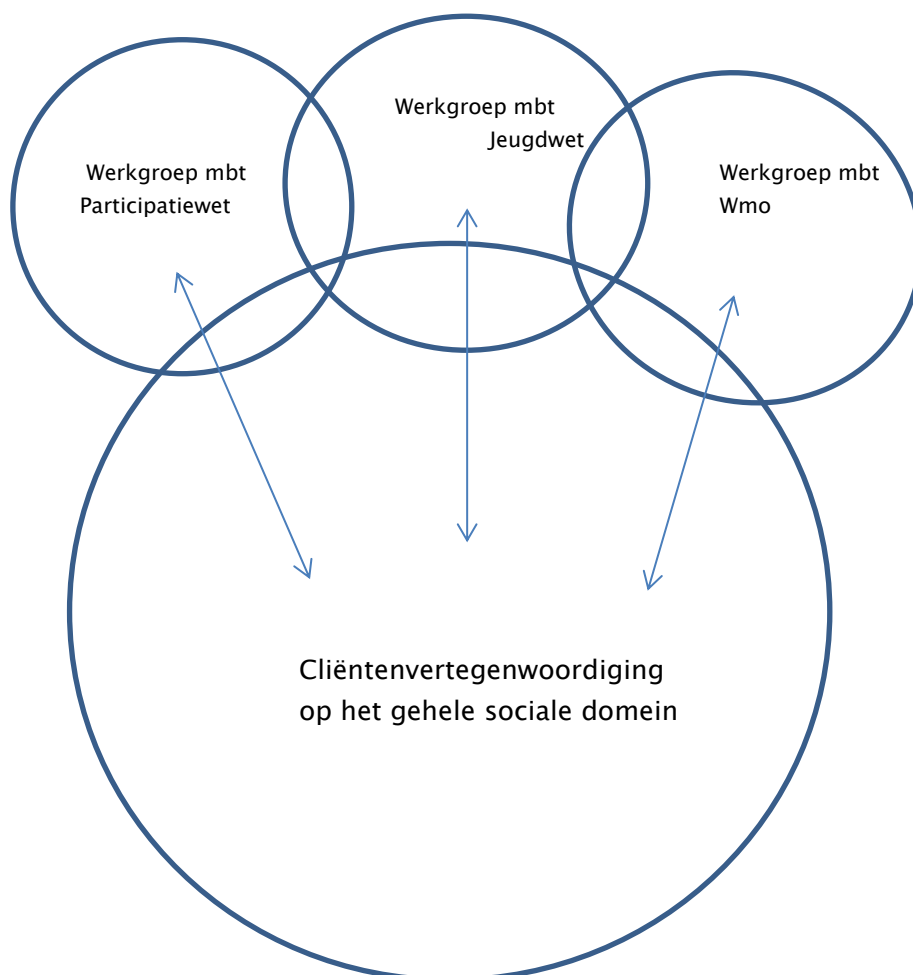
We pleiten hier temeer voor omdat de advisering een breed domein betreft en specifieke deskundigheid op tal van onderwerpen noodzakelijk is. Met deze inrichting wordt deze deskundigheid beter geborgd.

Daarnaast hebben wij eerder een aantal voorwaarden benoemd die naar onze mening bij de inrichting van deze nieuwe vorm van belang zijn.

Wij komen dan tot het volgende model:

5.1 Cliëntenvertegenwoordiging

Figuur 1

Toelichting bij Figuur 1

Wij willen uitgaan van een ‘raad’ voor cliëntenvertegenwoordiging (cliënten adviesraad) waarvan de leden een brede kennis hebben op het sociale domein en de verschillende gemeentelijke doelgroepen daarbinnen. De raad bestaat uit 9 leden. De raad wordt voorgezeten door een voorzitter. Daarnaast wordt er een vicevoorzitter geworven en zijn er 7 overige leden. Voor alle functies zijn er profielen opgesteld die zijn opgenomen in bijlage 3. De leden van de raad hebben een achtergrond in de volgende werkvelden: participatiewet, zorg en jeugd. Als ze niet vanuit hun kennis deze achtergrond hebben, zijn ze wel in staat de kennis snel te verwerven.

Gezien de overgangssituatie van oude naar nieuwe wetgeving stellen we voor om vooralsnog uit te gaan van drie werkgroepen rond de drie nieuwe wetten: de Participatie wet, de Jeugdwet en de Wmo. We zien dit echter nadrukkelijk als een ontwikkelmodel, waarbij de mogelijkheid open blijft om de werkgroepen op termijn op een andere wijze in te richten op grond van evaluatie en maatschappelijke ontwikkelingen.

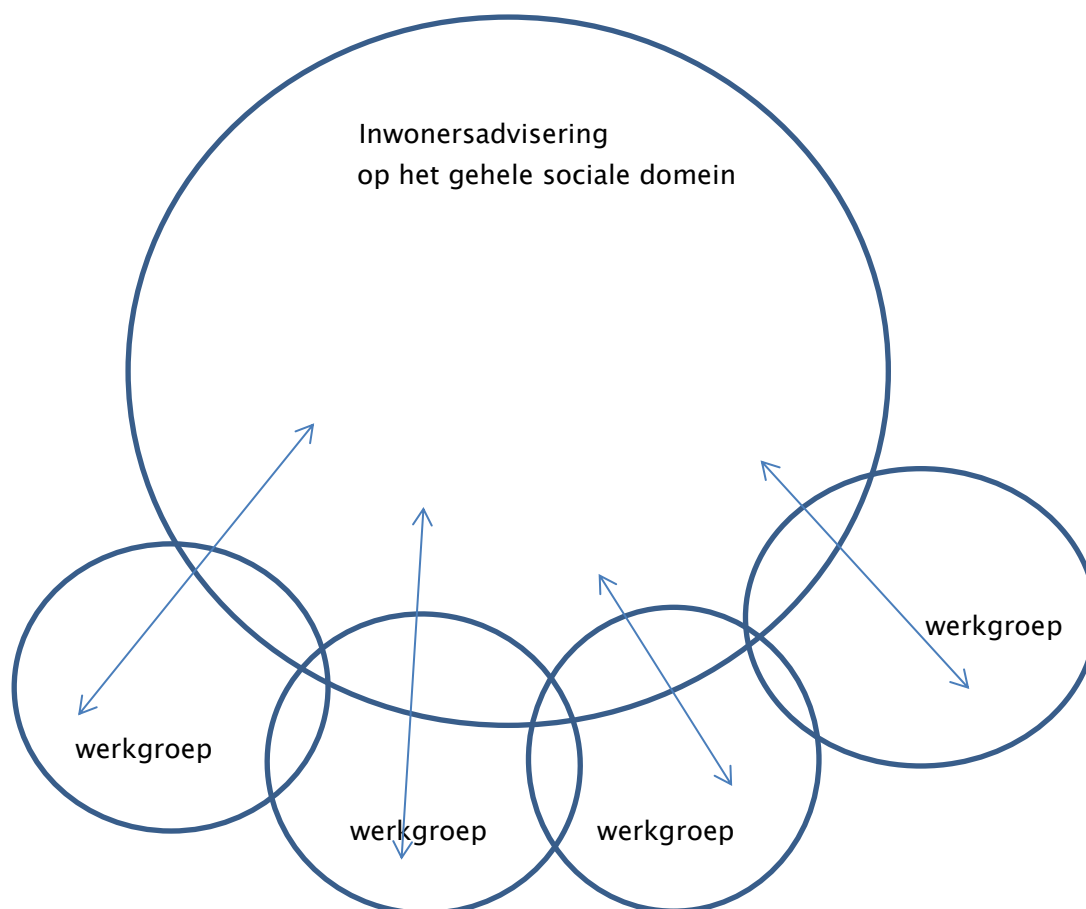
De werkgroepen bestaan uit 4 a 6 leden en hebben voorlopig een vaste samenstelling.

Uit de raad zullen in ieder geval 2 leden deelnemen in de werkgroepen. Zij zoeken, afhankelijk van het onderwerp, mensen uit het veld en ervaringsdeskundigen om in de werkgroep deel te nemen. Organisaties die uitvoering geven aan de wettelijke taken, hebben patiëntenverenigingen, belangenorganisaties, familieraden, etc.. Leden van deze verenigingen en raden kunnen worden gevraagd om in de werkgroep zitting te nemen. De mensen die door de cliënten adviesraad worden vertegenwoordigd zijn vaak kwetsbaar en moeten een goede “stem” krijgen in de werkgroepen en raad. Door de patiëntenverenigingen en anderen te betrekken, hopen we dit te ondervangen. Er wordt naar gestreefd om mensen met kennis en inzicht van de diverse terreinen van zorg, participatie, jeugd en andere terreinen waar de gemeente verantwoordelijk voor is, in de werkgroepen te krijgen. Binnen deze werkgroepen kunnen we tevens de relaties met regionale samenwerkingsverbanden en met uitvoerende instellingen borgen.

We realiseren ons dat er binnen de Sociale Agenda en in de uitvoering daarvan grote samenhang is tussen de domeinen die onder de nieuwe wetten vallen. Overleg en afstemming tussen de werkgroepen op relevante punten is daarom voor ons vanzelfsprekend. In de figuur geven we dat aan door de overlap van de drie werkgroepen. De raad kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen. Dat laatste is het geval wanneer er een onderwerp onder de aandacht van de raad komt dat daartoe aanleiding geeft.

5.2 Inwonersadvisering

Figuur 2

Toelichting bij Figuur 2

Wij willen uitgaan van een raad voor inwonersadvisering (inwonersadviesraad) waarvan de leden brede kennis op het sociale domein hebben en brede contacten binnen netwerken in de samenleving. De raad bestaat uit 9 leden. De raad wordt voorgezeten door een voorzitter. Daarnaast wordt er een vicevoorzitter geworven en zijn er 7 overige leden. Voor alle functies zijn er profielen opgesteld die zijn opgenomen in bijlage 3.

De leden van de inwonersadviesraad hebben een brede kennis van het sociale domein en brede contacten binnen netwerken in de samenleving. De leden van deze raad hebben zitting in werkgroepen. Buiten de leden van de raad kunnen ook anderen deel uitmaken van deze werkgroepen. Op deze wijze kunnen we zoveel mogelijk inwoners met contacten binnen verschillende netwerken in de samenleving betrekken. Er is een aantal van deze werkgroepen.

Belangrijk is dat de leden van de raad aan een netwerk gaan bouwen en zorgen dat ze een goede database hebben van mensen die ze kunnen benaderen voor het deelnemen in de werkgroepen. Hierbij valt te denken aan oa. deelnemers aan dorpsoverleggen, platform

religie en samenleving, buurtverenigingen, sportraad, mensen uit de cultuursector, uit de zorg, vanuit participatie, jeugdsector en onderwijs.

De samenstelling van de werkgroepen is dus flexibel is en kan plaatsvinden op basis van doelgroepen (bijvoorbeeld jongeren, ouderen etc), thema's (bijvoorbeeld sport, cultuur etc), beleidslijnen (bijvoorbeeld leren en werken, gezond opgroeien en gezond blijven etc.) of anderszins. Dit is afhankelijk van het gevraagde advies. Ook kan het om een onderwerp gaan dat onder de aandacht van de raad komt en aanleiding is voor een ongevraagd advies. Ook hier bestaat de werkgroep uit twee vaste leden van de raad aangevuld met 2 mensen uit het netwerk. Het precieze aantal werkgroepen ligt op dit moment dus niet vast. Op deze wijze wordt een zo groot mogelijke vertegenwoordiging van (groepen) inwoners bereikt.

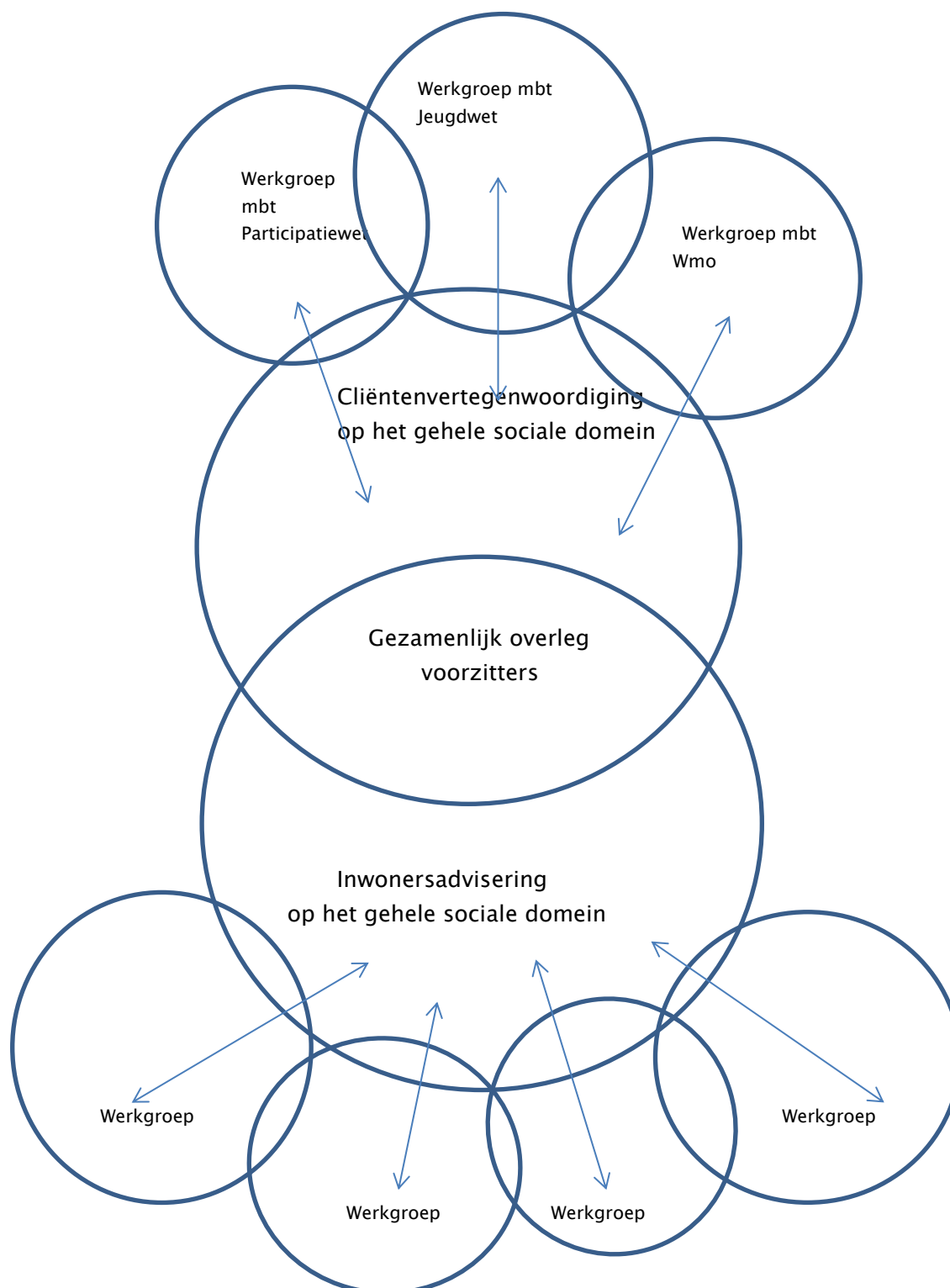
Ook in deze figuur is door middel van overlap van de werkgroepen aangegeven dat we ons bewust zijn van de samenhang binnen de Sociale Agenda en de uitvoering daarvan.

5.3 Onderlinge relatie van deze raden

Hoewel wij kiezen voor het inrichten van twee vormen van advisering, zijn wij van mening dat er een grote mate van samenwerking tussen deze beide adviesvormen moet zijn. Beide hebben als doel om inwoners op een goede wijze te vertegenwoordigen door middel van advisering. De focus van beide is daarbij verschillend, maar ze vullen elkaar aan.

In veel gevallen zullen zowel de cliëntenvertegenwoordiging als de inwonersadviesvorming bij de beleidsvorming op het sociale domein betrokken zijn en zullen beide ook advies uitbrengen over voorstellen. Beide hebben ook een signalerende rol en voelen zich verantwoordelijk voor de doorlopende monitoring van de uitvoering.

Figuur 3

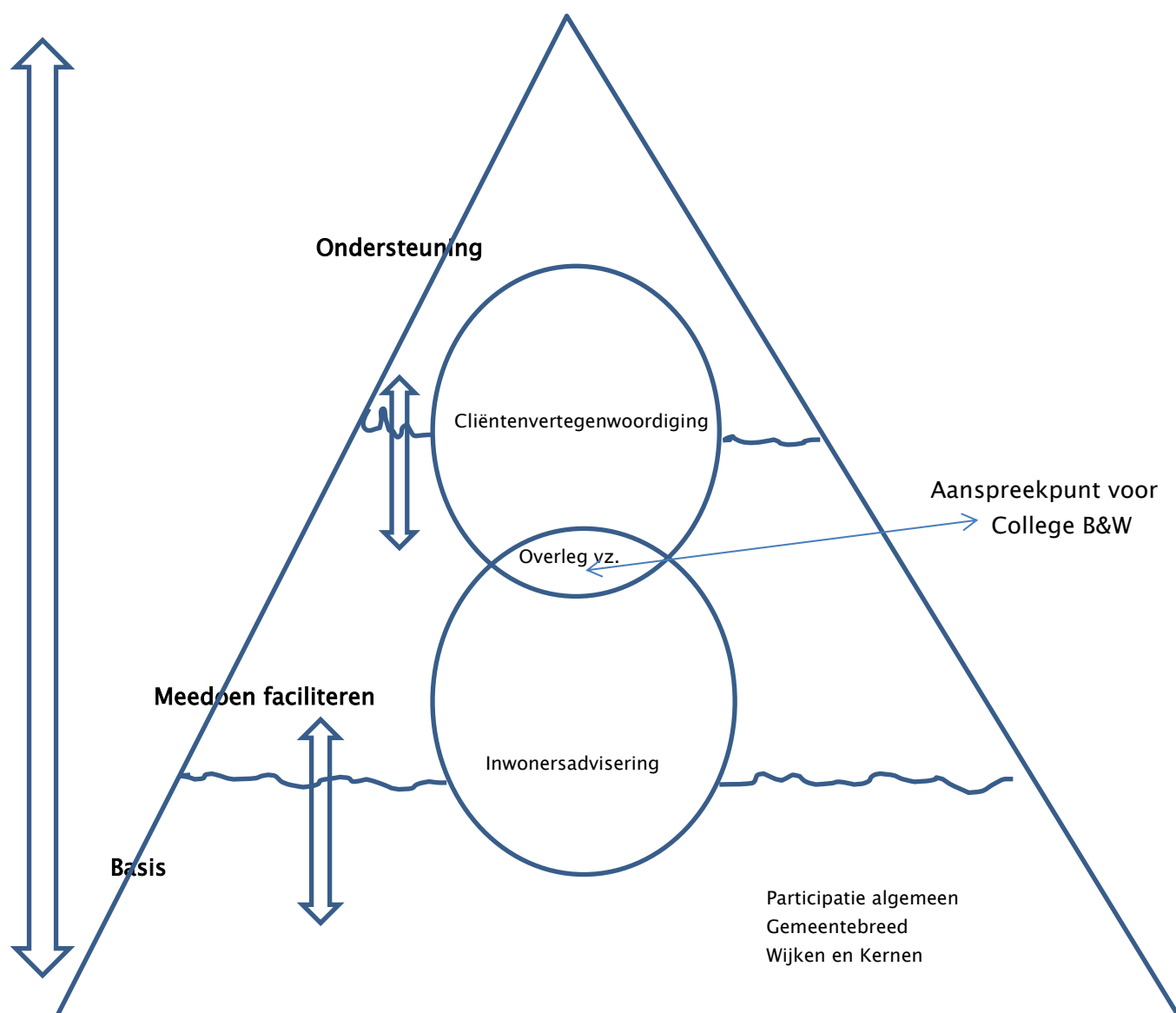
Toelichting bij Figuur 3

Beide adviesvormen hebben een eigen voorzitter. Deze voorzitters zijn het aanspreekpunt voor het college. Zij bepalen in onderling overleg of een adviesaanvraag naar beide raden

wordt gestuurd of meer op zijn plaats is bij een van beide.⁴ De voorzitters dragen ook zorg voor de beantwoording van de adviesaanvragen aan het College. Dit is uitgewerkt in een verordening die als bijlage 4 is toegevoegd aan dit advies. De verordening dient door het college en de gemeenteraad te worden vastgesteld.

5.4 Aansluiting bij de piramide

Figuur 4

⁴ Er kan ook ongevraagd advies worden uitgebracht door een of beide raden.

Toelichting bij Figuur 4

Beide raden hebben een rol ten aanzien van de advisering betreffende de gehele piramide. In de figuur geven we dat aan door de pijl aan de linkerkant die van boven naar beneden en omgekeerd loopt. De verschillende focus van de raden wordt duidelijk door de cirkels.

Met deze inrichting van zowel een raad voor cliëntenvertegenwoordiging als voor inwonersadvisering is het mogelijk te voldoen aan de adviesbehoefte betreffende de gehele piramide.

De verdeling in kleinere eenheden maakt het bereik van zoveel mogelijk doelgroepen en netwerken mogelijk.

In de werkgroepen van beide raden wordt de benodigde deskundigheid geborgd.

Tegelijkertijd is er een duidelijk aanspreekpunt voor het college van B&W.

6. Invulling en werving van de beide raden

Om een personele invulling te geven aan de raden wordt er geworven. Dit zal trapsgewijs gebeuren.

In eerste aanleg worden de voorzitters en vicevoorzitters in één procedure geworven. In de toekomst kan dit gescheiden maar omdat we vaart willen maken richting 1 januari 2015 gebeurt dit nu eenmalig in één procedure. Er komt één advertentietekst, op basis van de bijgevoegde profielen, voor de twee verschillende functies.

Als de voorzitters benoembaar zijn bevonden zal er een gesprek worden gearrangeerd tussen de benoembare voorzitters en beoogde vicevoorzitters. Het moet klikken tussen beide personen omdat ze intensief zullen moeten samenwerken.

De benoembare voorzitters hebben vervolgens ook een kennismakingsgesprek met de portefeuillehouder sociaal domein van de gemeente Alphen aan den Rijn.

Zoals in de verordening staat worden de voorzitters en vicevoorzitters benoemd door het college van B&W van de gemeente Alphen aan den Rijn.

Parallel aan de selectieprocedure van de voorzitters en vicevoorzitters worden de vacatures voor de leden opgesteld, conform het opgestelde profiel.

De voorzitters en vicevoorzitters vormen, samen met ambtelijke ondersteuning, de selectiecommissie voor de werving van de 7 leden van de raad. De continuïteit moet gewaarborgd worden en een warme overgang van– in ieder geval een deel van de bestaande raden– is wenselijk. Daarom is een harde randvoorwaarde voor de selectiecommissie dat oud leden van de bestaande raden, die voldoen aan het opgestelde profiel, voorrang krijgen

7. Financiën

De kosten voor deze vorm van advisering bestaat uit een aantal onderdelen, waar een indicatief bedrag voor genoemd wordt.

- Vacatiegelden voor beide raden (conform verordening): € 30.000
- Scholing, studiedagen, themadagen: € 13.000

- Onkostenvergoeding leden werkgroepen: € 4.000,-

Daarnaast is beleidsmatige en administratieve ondersteuning vanuit de ambtelijke organisatie noodzakelijk.

Voor de vergaderlocaties willen we graag gebruik blijven maken van de gemeentelijke accommodaties zoals dat tot op heden gebruikelijk is.

8. Vervolg

Omdat de raden een adviesorgaan zijn voor het college van B&W is het aan het college om dit advies met de bijbehorende bijlagen vast te stellen.

De gemeenteraad moet de nieuwe verordening vaststellen. Als dat is gebeurd kan gestart worden met de werving van de voorzitters, vicevoorzitters en leden van de nieuwe raden.

Bijlage 1

Wettelijke kaders

1. Wetsvoorstel maatschappelijke ondersteuning, in behandeling bij de Tweede Kamer, vaststelling in de Eerste Kamer naar verwachting in juli 2014, beoogde ingangsdatum januari 2015.
2. Wetsvoorstel Participatiewet, vastgesteld in de Tweede Kamer, wacht op behandeling in de Eerste Kamer, vaststelling naar verwachting in het tweede kwartaal van 2014, beoogde ingangsdatum januari 2015.
3. Jeugdwet, vastgesteld door de Eerste Kamer op 18 februari 2014, ingangsdatum 1 januari 2015.

Relevante tekstgedeelten in deze wetten

- De Wmo-wetgeving geeft aan dat het van belang is dat er voor de uitvoering van de wet een vorm van advisering van ingezetenen is. Deze advisering leidt tot voorstellen voor beleid en maakt het vroegtijdig mogelijk gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen ten aanzien van besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen. De participatievorm wordt ondersteund, heeft periodiek overleg en de deelnemers kunnen agendapunten aandragen voor dit overleg. Verder worden de deelnemers voorzien van adequate informatie voor deelname aan het overleg.
- De Jeugdwetgeving verwijst grotendeels naar de Wmo-wetgeving.
- De Werk-wetgeving beschrijft hetzelfde als de Wmo-wetgeving. Er zijn twee verschillen. In plaats van ingezetenen (inwoners) focust de wetgeving zich op gebruikers van de voorzieningen dan wel hun vertegenwoordiging. Verder ontbreekt hier het stuk over beleidsvoorstellen.
De formulering in de Participatiewet heeft als enige verschil het woord 'klanten' in plaats van 'ingezetenen'.

Gemeentelijke kaders

1. Beleidskader Sociale Agenda Alphen aan den Rijn, Boskoop en Rijnwoude, vastgesteld in de gemeenteraden van Alphen aan den Rijn, Boskoop en Rijnwoude, mei 2012.
2. Wmo-kadernota 2013–2016 Alphen aan den Rijn, Boskoop en Rijnwoude, vastgesteld in de gemeenteraden van Alphen aan den Rijn, Boskoop en Rijnwoude, mei 2012.
3. Wmo-beleidsplan 2013–2016 Alphen aan den Rijn, Boskoop en Rijnwoude, vastgesteld in de gemeenteraden van Alphen aan den Rijn, Boskoop en Rijnwoude, mei 2013.
4. Beleidskader *'Rijnstreek Werkt'* 2013–2016, vastgesteld in de gemeenteraden van Alphen aan den Rijn, Boskoop Nieuwkoop, Kaag en Braassem en Rijnwoude, februari/maart 2013.
5. Iedereen doet mee, visie jeugdhulp Holland Rijnland, vastgesteld in de gemeenteraden van Alphen aan den Rijn, Boskoop en Rijnwoude, februari/maart 2013.

6. Daadkracht Dichtbij. Coalitieakkoord 2014–2018 Gemeente Alphen aan den Rijn, 18 december 2013.
7. Beleidsplan '*Beter* voor elkaar 2014–2018', vastgesteld in mei 2014.

Bijlage 2: Doelgroepen cliënten adviesraad

Alle klanten van het serviceplein zijn de doelgroep voor de cliënten adviesraad. Specifiek staan hieronder de doelgroepen genoemd die vanuit de wetten zijn genoemd. Daarnaast is er een categorie inwoners die dienstverlening van het serviceplein gebruikt maar niet specifiek genoemd staan in de drie decentralisatie wetten.

1. Participatiewet:

- a. personen die algemene bijstand ontvangen,
- b. personen als bedoeld in de artikelen 34a, vijfde lid, onderdelen b en c, 35, vierde lid, onderdelen b en c, en 36, derde lid, onderdelen b en c, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d is verleend,
- c. personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet;
- d. personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers,
- e. personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen,
- f. niet-uitkeringsgerechtigden, indien het college daarbij het aanbieden van een voorziening, waaronder begrepen sociale activering gericht op arbeidsinschakeling, noodzakelijk acht, bepaalt en biedt deze voorziening aan,
- g. personen hier te lande die in zodanige omstandigheden verkeren of dreigen te geraken dat zij niet over de middelen beschikken om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien.

2. Jeugd:

- a. behoefte van een jeugdige of zijn ouders aan jeugdhulp in verband met ondersteuning, hulp en zorg bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen;
- b. Alle jeugden die een kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering krijgen;
- c. Jeugdigen die vallen onder de advisering en verwerking van meldingen inzake huiselijk geweld en kindermishandeling;

3. Zorg:

- a. Mantelzorgers
- b. Gebruikers OOGZ
- c. Gebruikers kort- en langdurige ondersteuning in de vorm van huishoudelijke hulp, pgb, verstrekking middelen etc.
- d. Gebruikers individuele begeleiding
- e. Groepsbegeleiding
- f. kortdurend verblijf

- g. gebruikers zorgvervoer
 - h. gebruikers van verslavingszorg
4. Doelgroepen andere wetgeving
- a. Gebruikers schulphulpverlening
 - b. Ex-gedetineerden
 - c. Inburgeraars en statushouders
 - d. Gebruikers leerlingenzaken

Bijlage 3: Profielen voorzitters en leden raden

Profiel voorzitters adviesraden

- Kerneigenschappen:
 - Overstijgende blik en kennis van het sociaal domein
 - Goed vergaderingen laten verlopen, duidelijke agendavoering
 - Politieke sensitiviteit
 - Verbindend en motiverend
 - Luisteren, samenvatten, doorvragen (LSD)
 - Zakelijkheid
 - Netwerken: binden van verschillende groepen en belangen
 - Mondeling en schriftelijk vaardig
 - Goed met mensen om gaan
 - Onderhandelen en compromissen zoeken
 - Binding met de nieuwe gemeente Alphen aan den Rijn
 - Integer
 - Delegeren en opdrachten verstrekken
- Tijdsbeslag:* minimaal 8 uur per week beschikbaar voor de uitvoering van de taken

Profiel Vicevoorzitter

- Profiel is aanvullend op de voorzitter (wat de één niet heeft, heeft de ander wel)
 - De twee moeten elkaar wel volwaardig kunnen vervangen.
 - Kerneigenschappen: vergaderingen leiden, verbindend en motiverend, politieke sensitiviteit en overstijgende blik sociale domein.
- Tijdsbeslag:* minimaal 4 uur per week beschikbaar voor de uitvoering van de taken

Profiel/eigenschappen leden raden

- Input zoeken en halen: niet alles zelf bedenken
- Binding hebben met de Alphenese samenleving.
- Kennis van zaken
 - Wetgeving
 - Lezen en verdiepen
 - Niet op alles specialist, maar wel een brede kijk op de verbanden
- Hoofd- en bijzaken kunnen onderscheiden
- Inlevingsvermogen / weten wat er leeft
- Snel kunnen schakelen
- De leden die als specifieke vertegenwoordiger van een doelgroep of terrein aanwezig zijn in de raad moeten het groepsbelang van alle doelgroepen als uitgangspunt kiezen.
- Objectief: iedereen zit er vanuit een bepaald belang maar persoonlijk belang mag niet blijken. Eigen belang is ondergeschikt aan groepsbelang.
- Groot netwerk

Tijdsbeslag: minimaal 10 keer per jaar vergaderen, incl. het voorbereiden van de vergaderingen, symposia bezoeken, werkgroepen bijwonen, netwerken

Specifieke eisen voor leden cliënten adviesraad

- Affiniteit en kennis van werkvelden
- Anderen kunnen vertegenwoordigen / ambassadeur (als de persoon een afgevaardigde is van een werkgroep, is deze eigenschap onderscheidend)

Bijlage 4: Verordening adviesraden Alphen aan den Rijn 2015

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- 1 Wmo: Wet maatschappelijke ondersteuning;
- 2 Cliëntenadviesraad: een 'raad' voor cliëntenvertegenwoordiging en hierover advies geeft op het brede sociale domein en de verschillende gemeentelijke doelgroepen daarbinnen;
- 3 Inwonersadviesraad: raad die advies geeft op het brede terrein van het sociale domein en brede contacten heeft binnen netwerken in de samenleving;
- 4 Het college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alphen aan den Rijn;
- 5 Belangenorganisatie: organisaties die belangen behartigen van inwoners van de gemeente Alphen aan den Rijn.

Artikel 2 Doel

Het doel van de cliëntenadviesraad is om de personen, die de gevolgen van het beleid op het terrein van de participatiewet, de jeugdwet, de wet maatschappelijke ondersteuning ondervinden en andere wetgeving waarvoor het serviceplein verantwoordelijk is, te vertegenwoordigen door middel van het adviseren van het College van B&W bij de beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering op het terrein van het gehele sociaal domein. Het doel van Inwonersadviesraad is om de gebruikers van de algemene voorzieningen te vertegenwoordigen door middel van het adviseren van het College van B&W bij de beleidsontwikkeling en beleidsvaststelling op het terrein van het gehele sociaal domein.

Artikel 3 Samenstelling van de advies raden

De adviesraden bestaan ieder uit 9 vaste leden, met binding met de gemeente Alphen aan den Rijn.

- 1 De adviesraden werken volgens een model zoals omschreven in het beleidsstuk "Herinrichting van een georganiseerde vorm van inwonersvertegenwoordiging op het sociale domein." In het Huishoudelijk Reglement is dit verder uitgewerkt.
- 2 Een lid van één van beide adviesraden kan niet:
 - lid zijn van het college van burgemeester en wethouders;
 - lid zijn van de gemeenteraad;
 - ambtenaar zijn van de Gemeente Alphen aan den Rijn;
 - een professionele werkrelatie onderhouden met een lokale organisatie die subsidies ontvangt of een gecontracteerde partij is.

Artikel 4 Taken van de adviesraden

De adviesraden:

- 1 informeren en adviseren het college gevraagd en ongevraagd over het beleid en de uitvoering van de Gemeente Alphen aan den Rijn. Het college brengt deze informatie en/of adviezen ter kennis van de gemeenteraad;
- 2 betrekken organisaties en belanghebbenden bij het opstellen van adviezen;

- 3 signaleren ontwikkelingen die van belang zijn voor vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning;
- 4 betrekken nadrukkelijk die groepen die minder goed in staat zijn hun belangen en behoeften kenbaar te maken;
- 5 stellen jaarlijks een werkplan, een begroting, een inhoudelijk jaarverslag en jaarrekening op;
- 6 evalueren minimaal 1 maal per jaar hun functioneren en de resultaten. Indien nodig kan tussentijds geëvalueerd worden.

Artikel 5. Bevoegdheden van de adviesraden

1 Initiatiefrecht

De adviesraden kunnen alles wat te maken heeft met de uitvoering van de participatiewet, WMO en Jeugdwet aan de orde stellen in een overleg met de vaste contactambtenaar van de gemeente of de wethouder. De adviesraden kunnen zelf enquêtes, klanttevredenheidsonderzoeken ed. uitvoeren. De adviesraden bekijken of er al niet al gelijksoortige onderzoeken worden gedaan. Dit om dubbelingen te voorkomen.

2 Informatierecht

Het college informeert de adviesraden over alles wat zij voor de uitoefening van hun taken nodig heeft. Als het relevant en mogelijk is zonder de belangen van de gemeente te schaden, wordt ook vertrouwelijke informatie verstrekt.

3 Adviesrecht

Het college vraagt de adviesraden om advies in de volgende fases:

- Visievorming;
- Beleidsvoorbereiding;
- Ontwerpen beleidsplan;
- Opstellen verordening;
- Evaluatie beleidsplan en verordening.

5 Consultatierecht

De adviesraden kunnen worden geconsulteerd over lopende zaken.

Artikel 6: Adviestermijn

1. Het college stelt de adviesraden op een zodanig tijdstip in de gelegenheid advies uit te brengen dat er een daadwerkelijke invloed mogelijk is op de besluitvorming. Indien het college om advies vraagt, wordt een adviestermijn van zes weken aangehouden.
2. In de beleidsstukken die aan de adviesraden worden aangeleverd geeft de gemeente waar mogelijk van te voren de financiële, juridische en beleidsmatige kaders aan.

Artikel 7 Benoeming, zittingsperiode, schorsing en ontslag

1 Benoeming

De voorzitters en de vicevoorzitters van de beide adviesraden worden benoemd door het college en ontvangen een schriftelijke bevestiging. De 7 overige leden van de beide adviesraden worden gezocht en geworven door de voorzitter en vicevoorzitter. De leden van de adviesraden zoeken in samenwerking met de belangenorganisaties en

overlegplatforms de leden van de werkgroepen. De voorzitters van de raden benoemen de leden van de werkgroepen.

2 Zittingsperiode:

- de zittingsperiode voor de leden van de adviesraden is in principe vier jaar;
- de leden van de adviesraden zijn voor maximaal één periode herbenoembaar;
- het college kan na twee zittingsperiodes in uitzonderlijke gevallen (bv. een blijvende vacature) een tijdelijke ontheffing verlenen voor een verlenging;
- een tussentijdse vacature wordt zo spoedig mogelijk vervuld;
- de adviesraden stellen zelf een rooster van aftreden op;
- bij de vervulling van een tussentijdse vacature volgt de vertegenwoordiger die tussentijds aantreedt het aftreedschema van de voorganger.

3 Schorsing en ontslag

De adviesraden kunnen een lid schorsen of uit zijn functie of taak ontheffen (ontslag). Alvorens tot schorsing of ontslag van een lid wordt overgegaan, vindt hoor en wederhoor plaats. Als er sprake is van een voorgenomen schorsing of ontslag vindt te allen tijde vooraf overleg plaats met de verantwoordelijke wethouder sociale agenda.

Artikel 8 Bestuurlijk overleg met de wethouder

Er vindt ten minste tweemaal per jaar een bestuurlijk overleg plaats tussen de verantwoordelijke wethouder en de voorzitters van de raden.

Artikel 9 Overleg

De adviesraden vergaderen ten minste tien maal per jaar. De vergaderingen van de adviesraden zijn in beginsel openbaar.

Artikel 10 Huishoudelijk reglement

De adviesraden stellen een huishoudelijk reglement op. In dit huishoudelijk reglement worden de taken, bevoegdheden en werkwijze van de adviesraden nader uitgewerkt.

Artikel 11 Financiën en faciliteiten

- 1 Het college stelt een budget beschikbaar om de adviesraden in de gelegenheid te stellen hun taken goed uit te kunnen voeren. Het budget wordt conform de gemeentelijke norm geïndexeerd.
- 2 De leden van de adviesraden ontvangen een vergoeding conform de Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden Alphen aan den Rijn 2014.
- 3 De adviesraden dienen uiterlijk 1 juni van enig jaar de begroting in voor het daaropvolgende jaar, mede gerelateerd aan het werkplan.
- 4 De adviesraden verantwoorden jaarlijks de activiteiten en bestedingen met een inhoudelijk verslag en een jaarrekening, uiterlijk 1 april van het jaar daarop volgend.
- 5 Vergaderruimte en faciliteiten in het gemeentehuis worden zonder doorberekening van kosten door de gemeente aangeboden.

Artikel 12 Geschillen betreffende deze verordening

Over geschillen voortkomend uit de toepassing van deze verordening en gevallen waarin deze verordening niet voorziet beslist het college, gehoord hebbende de adviesraden.

Artikel 13 Ambtelijke ondersteuning

De adviesraden beschikken over voldoende ambtelijke ondersteuning (taakomschrijving is opgenomen in het Huishoudelijk Reglement).

Artikel 13 Opheffing

Het College is bevoegd de adviesraden op te heffen of te wijzigen als de Participatiewet, WMO of Jeugdwet wordt ingetrokken, komen te vervallen of worden vervangen door nieuwe wetgeving.

Artikel 14 Citeertitel en inwerkingtreding

Deze verordening kan worden aangehaald als “Verordening adviesraden Alphen aan den Rijn 2015”. Deze verordening geldt voor onbepaalde tijd.

Deze regeling treedt in werking op de dag na die waarop zij is bekendgemaakt.